



СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

ГРАДА ВАЉЕВА

ГОДИНА XXXVII БРОЈ 11

15. јул 2016.

ИЗЛАЗИ ПО ПОТРЕБИ

122. На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14) и члана 35. тачка 5. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници 15. јула 2016. године, доноси

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ДЕО НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ГОРЊА ГРАБОВИЦА

I ОПШТИ ДЕО

1. УВОДНИ ДЕО

Насеље Горња Грабовица налази се три километра од Ваљева у правцу севера и представља једно од четири регистрована ромска насеља на подручју Града Ваљева.¹

Насеље се наслања на трасу државног пута IB-21.²

За ово насеље први пут ће се донети урбанистички план и то план генералне регулације.

План генералне регулације за део насељеног места Горња Грабовица (у даљем тексту: план) доноси се за подручје које обухвата трасу главне саобраћајнице кроз ово

насељено место као и урбанистичку целину коју представљају парцеле у јавној својини.

Разлог за доношење овог планског документа је Меморандум о разумевању потписан 4. 02. 2014. године између Града Ваљева и Организације за Европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) коју представља ОЕБС мисија у Србији у оквиру пројекта „Техничка подршка за инклузију Рома“ финансираног од Европске уније.

1.1. Правни и плански основ за израду плана

Правни основ за израду плана садржан је у одредбама члана 25. став 1 и члана 26. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14), (у даљем тексту: Закон) где је утврђено да се план генералне регулације доноси за насељено место када је то предвиђено просторним планом града, као и садржај плана.

Исто тако у члану 48. Закона прописано је да по објављивању одлуке о изради планског документа, носилац израде приступа изради нацрта планског документа.

Плански основ за израду плана је Просторни план града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 3/13) којим су утврђени елементи просторног развоја и остали програмски елементи од значаја за израду плана.

¹ Подаци на основу пројекта „Процена стања у ромским насељима у 20 пилот општина у Републици Србији“ (ЕХО Нови Сад) „Овде смо заједно – Европска подршка за инклузију Рома“ који реализује Мисија ОЕБС-а у Србији.

² Ознака државног пута I реда 21 Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница на основу Уредбе о категоризацији државних путева из 2012. године. Стара ознака М 21.

План је израђен на основу Одлуке о изради Плана генералне регулације за део насељеног места Горња Грабовица („Службени гласник града Ваљева“, бр. 7/14 и 2/15).

Саставни део ове Одлуке је Одлука о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину, број: 350-239/14-07 од 01. 07. 2014. године.

1.2. Циљеви израде плана

Основни циљ израде плана је одређивање дугорочне пројекције развоја и концепције просторног уређења дела насељеног места Горња Грабовица у складу са програмским елементима плана (планирани демографски, социјални и привредни развој).

Циљ израде плана је утврђивање правила уређења и грађења у оквиру обухвата планског подручја за који ће се утврдити и намене и садржаји који су приоритет у просторном развоју насеља, а то су инфраструктура, услуге и јавне службе.

На основу Анализе постојећег стања, а пре свега демографских пројекција (број становника преко 1300) неопходно је обезбедити планским решењем даљи развој и реализацију садржаја који недостају насељу Горња Грабовица, а то су, пре свега, разноврсне јавне службе (предшколска установа, здравствена заштита, пошта, друштвени центар...).

Основно стратешко опредељење је стварање услова и побољшање просторне доступности услуга од јавног интереса.

Поред правила уређења и грађења која ће се утврдити за површине и објекте јавне намене, мрежу и објекте саобраћајне и остале инфраструктуре, на планском подручју се примењују и остали услови: заштита непокретних културних добара, заштита животне средине и природних вредности, рационално коришћење необновљивих и обезбеђење услова за веће коришћење обновљивих ресурса, заштита живота и здравља

људи и заштита од елементарних непогода, ратних дејстава, стандарди приступачности којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

С обзиром на карактер насеља неопходно је и применити смернице за развој културног руралног предела и уважавање његовог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела.

1.3. Документација од значаја за израду плана

Просторни план града Ваљева

Насеље Грабовица се налази у обухвату Просторног плана града Ваљева (у даљем тексту: Просторни план) и представља у мрежи насеља, заснованој на моделу заједница насеља (принцип територијалног и функционалног умрежавања), развијеније сеоско насеље. Насеље припада заједници насеља Ваљева и то ужој гравитационој зони. За ову групу насеља (развијено село) планира се задржавање и развијање појединих функција у секундарном или терцијарном сектору (услуге и јавне службе).

Функционалне везе Ваљева са насељима ближег окружења (периурбана зона, приградска села и ближе рурално залеђе), оствариваће се директно или преко мањих функционалних језгара (субцентри) или микроразвојних нуклеуса где спада и Горња Грабовица.

То подразумева да се развој активности и услуга/сервиса (производне и услужне делатности, јавносоцијална инфраструктура) планира и у развијенијим селима као што је Горња Грабовица, а што повлачи за собом и повећање густине настањености, али и неопходну контролу изградње и коришћења простора ради заштите пољопривредног земљишта, ресурса и вредности у простору.

Просторно-функционалне везе насеља Горња Грабовица са осталим насељима у ужој

гравитационој зони Ваљева (Доња Грабовица, Јасенице, Дубље) оствариваће се развојем производних и прерађивачких капацитета, сервиса и услуга повезаних са пољопривредном производњом.

С обзиром да се Горња Грабовица наслања на државни пут I реда према Шапцу, од значаја су планске мере усмеравања и контролисања тенденције концентрације становништва и активности дуж коридора државних путева.

Просторним планом града Ваљева утврђена је обавеза израде плана генералне регулације за насеље Горња Грабовица (Реферална карта 4 „Спровођење Просторног плана“), а правила уређења и грађења утврђена Просторним планом су усмеравајућа за израду и доношење плана генералне регулације.

Грађевинско подручје насеља је окружено руралним рејонима: брежуљкасто-приградским и брежуљкасто-сеоским као и шумским површинама, а само насеље се налази у истражном простору минералних сировина на основу Рефералне карте број 1 „Намена простора“. На истој Рефералној карти се у близини грађевинског подручја налази планиран привредно-индустријски локалитет.

2. ГРАНИЦА ПЛАНА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

Подручје које је обухваћено планом налази се у Катастарској општини (у даљем тексту: КО) Грабовица, Рађево Село и Козличих унутар описане границе.

За почетну тачку описа границе грађевинског подручја утврђена је тачка на тромеђи парцела бр. 762(улица), 724 и 730/2 у КО Козличих. Од ове тачке у правцу североистока и југоистока граница обухвата и прати границе парцела бр. 724, 721/1, 721/2, 721/4, 762(улица), 738(пут), 761(улица), прелази у КО Грабовица, обухвата део парцеле број 1694(пут) и долази до најсеверније преломне тачке парцеле број 247(улица). Даље, граница

обухвата и прати парцеле бр. 247(улица), 1698(улица), обухватајући и делове парцела бр. 1697(пут) и 1695(пут), затим наставља да прати границу парцеле 1698(саобраћајница) до преломне тачке на граници парцела бр. 1698(улица) и 400. Даље, граница скреће ка југозападу, пресеца парцелу број 1698(улица) до преломне тачке на граници парцела бр. 1698(улица) и 399. Од ове тачке у правцу северозапада и југозапада граница обухвата и прати границу парцеле број 1698(улица), обухватајући делове парцела бр. 1699(пут) и 47(пут), затим прати границу КО Грабовица и Козличих и обухватајући парцелу број 762(улица) у КО Козличих. Даље, граница прелази у КО Грабовица, прати источну границу парцеле број 248(улица) до тромеђе парцела бр. 248 и 63/4 у КО Грабовица и 1079(пут) у КО Рађево Село. Од ове тачке граница прати границу КО Грабовица и Рађево Село, пратећи источну границу парцела бр. 1079(пут), 1080/1(улица) у КО Рађево Село, затим прелази у КО Рађево Село, обухвата и прати западну границу парцела бр. 1080/1(улица) и 200(улица). Даље, граница прати границу КО Грабовица и Рађево Село, пратећи јужну границу парцеле број 1078(пут), прелази у КО Грабовица, прати западну границу парцеле број 248(улица), затим прелази у КО Козличих, прати западну границу парцеле број 762(улица) и долази до тачке која је утврђена за почетну тачку описа границе грађевинског подручја.

Површина која је обухваћена планом је 6,20 ha.

3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА РОМСКОГ НАСЕЉА ГОРЊА ГРАБОВИЦА

Анализа постојећег стања Ромског насеља Горња Грабовица представљала је први корак у припреми планске документације за ово насеље.

Основни циљ израде овог документа је била анализа и преиспитивање насеља Горња

Грабовица са више аспеката: просторно-урбанистичког (статус у просторно-планској документацији, положај у мрежи насеља), функционалног (намена/садржај – начин коришћења простора), стања изграђених структура, комуналне инфраструктуре и природних карактеристика простора, социјалног, економског и правног (статус објеката) итд.

Закључци Анализе представљали су смернице и препоруке које су поред услова и програма јавних комуналних предузећа и осталих институција и корисника простора, били од значаја за израду урбанистичког плана.

Анализа постојећег стања Ромског насеља Горња Грабовица базира се на:

1. „Процени стања у подстандардним насељима у 21 општини у Србији 2014.“ коју је израдила Екуманска хуманитарна организација (ЕХО), Нови Сад а све у оквиру пројекта Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) „Европска подршка за инклузију Рома“ финансираног од стране Европске уније.
2. Анализе важеће просторно-планске и остале документације и теренских истраживања обављеним од стране ЈП „Урбанизам“, Завода за урбанизам Нови Сад.

Извод из Анализе постојећег стања

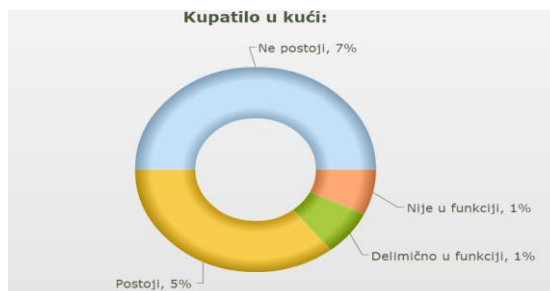
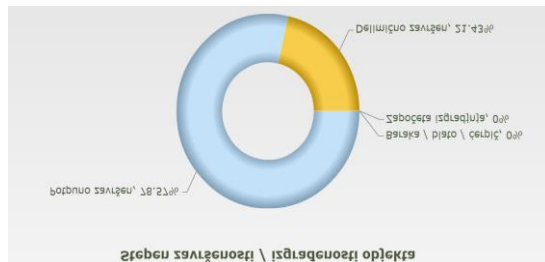
На простору у окружењу предметног простора преовлађује породично становање. Изграђено је око 160 стамбених објеката, подручна Основна школа „Андра Савчић“ и објекти задружног дома и месне заједнице који су изгорели у пожару и који су срушени. Највећи број објеката изграђен је од квалитетног грађевинског материјала. Око 15 стамбених објеката нема адекватне услове

становања и потребно је извршити њихову делимичну или тоталну реконструкцију. На парцелама објеката јавних служби који су страдали у пожару и у међувремену порушени, треба изградити нове. Евидентна је чињеница да на овом простору недостају пратећи јавни садржаји компатибилни постојећим стамбеним капацитетима.

По питању власничке структуре највећи проценат земљишта и објеката у окружењу предметног подручја је у приватном власништву. Проблем представља чињеница да је 38.5% власника уписано у катастар непокретности, али да истовремено за чак 53.8% корисника објеката није евидентирано да су власници. Парцеле на којима се налази основна школа, некадашњи задружни дом и месна заједница представљају јавну својину (РС) са корисницима ОШ „Андра Савчић“ и Градом Ваљевом и имају удео од 7.7% у укупној површини насеља.

Анализа процентуалног удела објеката у укупном стамбеном фонду према: стабилности и квалитету система, степену завршености/изграђености, постојању купатила, WC-а и тоалета израђена је од стране Екуменске хуманитарне организације (ЕХО) из Новог Сада у оквиру пројекта: „Процена стања у подстандардним насељима у 21 општини у Србији 2014.“³

³ Део пројекта „Овде смо заједно – Европска подршка за инклузију Рома“ коју реализује Мисија ОЕБС-а у Србији (Организација за европску безбедност и сарадњу).



Насеље Горња Грабовица се налази непосредно уз државни пут IB реда Нови Сад-Ириг-Рума-Шабац-Коцељева-Ваљево- Косјерић-Пожега-Ариље-Ивањица-Сјеница, на који се прикључује главна насељска саобраћајница, што насељу пружа добру везу са Ваљевом, као општинским центром.

Саобраћајнице у обухвату Плана су постојећи насељски путеви, односно улице уз које су грађени породични објекти. Како су улице формиране од некадашњих атарских путева, оне су уске, са скромним саобраћајно-техничким елементима. Коловози су у великој мери оштећени, не постоје тротоари, канали за одвођење атмосферске воде, као ни остали садржаји уличног профила.

Насеље Горња Грабовица није повезано на водоводни систем Града Ваљева.

У селу постоји локални водоводни систем са извориштем, са ког се захваћена вода препумпава у базен, одакле се вода дистрибуира делу корисника.

Хемијски и бактериолошки квалитет воде су проблематични, имајући у виду да је базен у лошем стању, и вода није препоручљива за пиће.

Корисници који нису повезани на локални водоводни систем потребе за водом

решавају преко бушених или копаних бунара на сопственим парцелама.

Одвођење отпадних и атмосферских вода није решено преко канализационог система. Отпадне воде се одводе у септичке јаме на парцелама корисника, док се атмосферске воде делом упијају у тло, а делом се гравитационо сливају ка нижим теренима.

У насељу Горња Грабовица постоји изграђена електроенергетска инфраструктура. Потрошачи се снабдевају из нисконапонске 0,4 kV мреже која је преко трансформаторских станица 10/0,4 kV повезана са средњенапонском 10 kV мрежом у јединствени електроенергетски систем Републике Србије. Комплетна мрежа у насељу је изграђена надземно, а преко подручја прелази и далековод 10 kV. У насељу постоји изграђена и мрежа јавног осветљења.

У насељу Горња Грабовица не постоји изграђена термоенергетска инфраструктура. Објекти се снабдевају топлотном енергијом из локалних топлотних извора, користећи као енергент дрво, угаљ или електричну енергију.

У насељу Горња Грабовица постоји изграђена инфраструктура електронских комуникација. Мрежа је изграђена подземно и омогућава телефонски прикључак и АДСЛ услугу.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПРОЈЕКЦИЈА СТАНОВНИШТВА И ПРИВРЕДНОГ РАЗВОЈА

Према подацима Републичког завода за статистику (Пројекције становништва Републике Србије 2011-2014.) општина Ваљево ће 2041. године имати за 14,63%⁴ односно 17,6%⁵ мање становника у односу на број становника регистрованих у попису 2011. године.

Применом метода експоненцијалног раста, на основу података из последња два пописа становника, пројекција броја становника Горње Грабовице осликава негативне демографске трендове.

Пописна година	2002.	2011.	2016.	2021.	2026.	2031.	2036.	2041.
Број становника	1366	1301	1269	1238	1208	1178	1150	1122

Према резултатима пописа становника из 2002. године, примарна делатност месног становништва је била пољопривреда. С обзиром на негативне демографске трендове и сенилизацију становништва, предвиђа се да ће пољопривреда у планском периоду остати доминантна делатност домицилног становништва.

Реализацијом инфраструктуре и одређених садржаја културног карактера у насељеном месту Горња Грабовица, створиле би се могућности за развој и унапређење постојећих и нових делатности.

Становништво на привременом раду у иностранству би могло да сопственим улагањима пружи снажан подстицај локалном становништву у ангажовању у оквиру своје заједнице покретањем занатства, трговине и унапређењем пољопривредних активности.

1.1. Демографски развој

Горња Грабовица је према резултатима последњег пописа, спроведеног 2011. године, имала 1301 становника⁶ распоређених у 444 домаћинства. Просечна величина домаћинства је 2,9 чланова.

Табела 1: Кретање броја становника, домаћинства и просечне величине домаћинства у насељу Горња Грабовица 1948-2011. година (подаци преузети из публикација Републичког завода за статистику)

Пописна година	Број становника	Број домаћинства	Просечна величина домаћинства
1948.	945	170	5,6
1953.	619	108	5,7
1961.	692	136	5,1
1971.	691	156	4,4
1981.	871	231	3,8

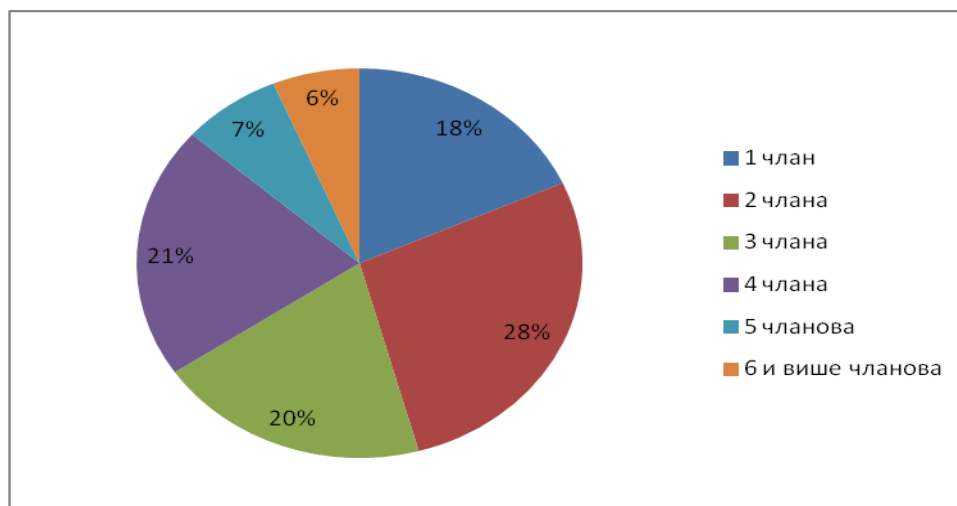
⁴ Средња варијанта.

⁵ Варијанта нултог миграционог салда.

⁶ У попису 2011. године, први пут је за утврђивање укупног броја становника примењен концепт „убичајеног становништва“. То значи да се лице сматра становником оног места у којем само или са члановима свог домаћинства проводи највећи део свог времена, независно од тога где има пријављено пребивалиште.

1991.	1228	351	3,5
2002.	1366	460	3
2011.	1301	444	2,9

У укупном броју домаћинстава највећи удео имају двочлана домаћинства, док самачка домаћинства чине скоро петину што је директна последица процеса старења становништва.



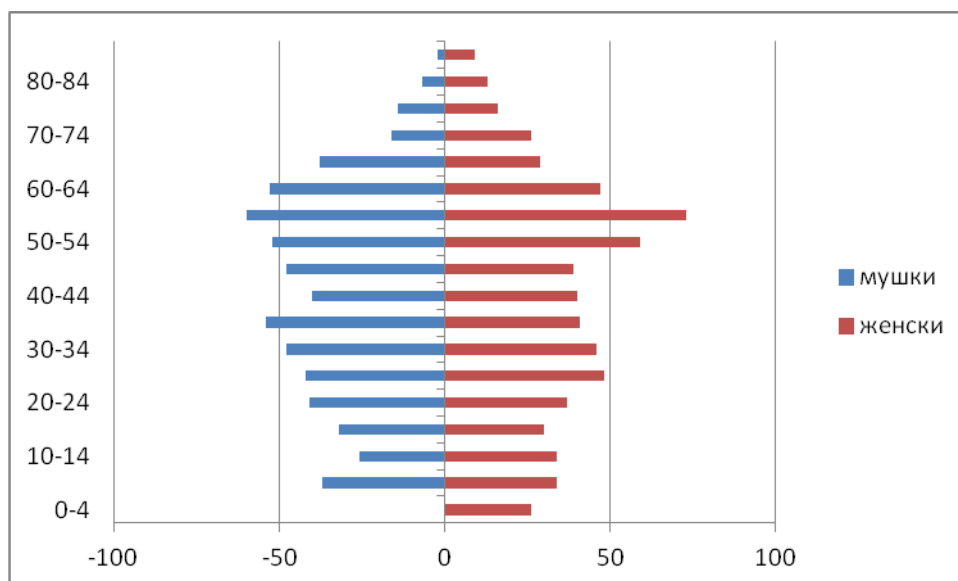
Према резултатима пописа становника из 2011. године, већинско становништво чине Срби (69,39%) а следећа велика етничка заједница су Роми (29,13%).

Број станова за стално становање у Горњој Грабовици је у последње три деценије већи од броја домаћинстава. У насељу има 577 станова од којих је 535 станова за стално становање, а 42 стана користи се за одмор и рекреацију или током сезонских радова. Од станова за стално становање привремено је насељено 90, а напуштена су два стана.

Старосно-полна структура становништва

Табела 2: Становништво Горње Грабовице према старости и полу (РГЗ: Попис становника 2011)

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
м	44	37	26	32	41	42	48	54	40	48	52	60	53	38	16	14	7	2
ж	26	34	34	30	37	48	46	41	40	39	59	73	47	29	26	16	13	9
свега	70	71	60	62	78	90	94	95	80	87	111	133	100	67	42	30	20	11



Слика 1: Старосно –полна структура становништва насеља Горња Грабовица
(извор: Попис становника 2011.)

Становништво Горње Грабовице се налази у стадијуму дубоке демографске старости, а просечна старост становника је 40,9 година. С обзиром да становништво старије од 60 година чини петину укупног становништва, сви су изгледи да ће се процес сенилизације (старења становништва) наставити. Током међупописног периода, просечна старост становника Горње Грабовице је порасла за чак 3,5 године.

1.2. Привредни развој

Привредни развој и активности Горње Грабовице очекивано се могу развијати у односу на тренутне активности како краткорочно тако и дугорочно. С обзиром да су преовлађујуће економске активности становника пољопривреда, занатство и трговина у том правцу се могу очекивати и трендови у будућем развоју овог насељеног места. Како привредни развој представља сложен економски ток, којим се једна заједница постепено ослобађа економске неразвијености и сиромаштва, достижући све више развојне нивое, у том смислу се очекује и развој нивоа пољопривредних, занатских и трговачких

активности локалног становништва. Све чињенице привредног развоја, од структуре становништва, њихових потенцијала, природних ресурса и средстава за рад, говоре да ће се задржати постојеће активности, али да ће се усавршити начин привређивања, што подразумева употребу савременијих начина привређивања и бољу организацију на локалном нивоу, који ће донети виши ниво крајњег производа и већи ниво прихода.

За привредни развој Горње Грабовице морају се побољшати фактори који утичу на њега, а тичу се стопе писмености, степена образовања, стопа запослености, промене навика и спремности за привредне активности на вишем нивоу и покретање самосталних занатских радњи, у зависности од потреба. Након испуњења већег броја ових елемената може се очекивати озбиљнији привредни раст и развој насељеног места Горње Грабовице.

Планираним формирањем центра насеља, створиће се и плански услови за реализацију активности и садржаја, не само јавних служби, него и услуга, сервиса итд.

2. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ

У оквиру подручја обухваћеног планом дефинишу се две урбанистичке целине:

- урбанистичка целина 1 – представљају је површине јавне намене одређене за центар сеоског насеља и уређење и изградњу објеката јавне намене или јавних површина;

- урбанистичка целина 2 – представљају је површине у оквиру регулације главне насељске саобраћајнице одређене за линијске инфраструктурне објекте.

3. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА СА НАМЕНОМ ЗЕМЉИШТА И БИЛАНСИМА

Концепција просторног уређења заснива се на дефинисању две урбанистичке целине које се разликују по својој намени, положају у простору, начину уређења и коришћења простора.

Просторна концепција је условљена постојећом организацијом саобраћаја, физичким препрекама (конфигурација терена), изграђеним објектима који се задржавају и елементима утврђеним у Просторном плану.

Планом се утврђују услови, пре свега за формирање центра насеља у оквиру урбанистичке целине 1 и његово уређење, реализацију објеката јавних служби који недостају житељима Горње Грабовице, али и осталих садржаја – комплементарних овим наменама. Поред тога, утврђују се услови за комунално опремање и реализацију мреже и

објеката инфраструктуре као основног предуслова за даље планско уређење насеља и успостављање урбаног реда (саобраћајнице, снабдевање водом и одвођење отпадних и атмосферских вода, енергетска инфраструктура, електронске комуникације).

3.1. Јавне службе на подручју Горње Грабовице и урбанистички параметри

Неразвијеност јавних и низак ниво квалитета социјалних услуга су међу најзначајнијим узроцима напуштања сеоских насеља и демографског пражњења села.

Просторна доступност је кључни фактор у изгледима становника да користе услуге јавних служби, али и неопходно развијање модалитета мобилних услуга (приближавање услуге месту становања – „услуга ка кориснику“), с обзиром на специфичности постојеће мреже насеља.

Предшколско васпитање и образовање

У Горњој Грабовици 10 деце предшколског узраста користи објекат основне школе. С обзиром на очекивано повећање обухвата деце предшколског узраста, потребно је планирати изградњу новог објекта или коришћење вишка простора у основној школи или другом вишефункционалном јавном објекту.

За обезбеђење простора за јавне намене у домену предшколског васпитања и образовања примениће се следећи стандарди у планирању капацитета:

Обухват деце	Бруто развијена грађевинска површина	Површина слободног простора
Минимум 30% деце узраста 1-5,5 година за <u>јаслени и програм вртића</u> 100% деце узраста 5,5-6,5 година за припремне групе за основну школу	6.5-7,5 m ² /детету	15-25 m ² /детету (мин. 100 m ²)

Уколико се предшколске установе граде или смештају у делу објеката друге намене, тада се обавезно осигурава засебан простор на грађевинској парцели од најмање 5 m² по детету за боравак и игру деце на отвореном.

Основно образовање

С обзиром да у Горњој Грабовици постоји подручна школа – истурено одељење Основне школе „Андра Савчић“ (40 ђака од 1. до 4. разреда и 10 предшколаца), а тенденција је смањење броја ђака који одлазе у Бранковину или Ваљево, неопходно је подизање квалитета наставе, побољшање грађевинског бонитета и

опремљености школе (опремање савременим наставним и другим средствима).

Поред тога, неопходно је увођење нових програма којима би се побољшао квалитет наставе, увођење мобилних наставних екипа специјализованих за поједине програме/предмете. Реконструкција и обнова подручних школа неопходни су због побољшања услова наставе и боравка деце у школи.

За обезбеђење простора за јавне намене у домену основног образовања примениће се следећи стандарди у планирању капацитета:

Обухват деце	Бруто развијена грађевинска површина	Површина слободног простора	Напомена
100% деце узраста 7-14 година	6,0-8,0 m ² /ученику	15-20 m ² /ученику (мин. 100 m ²)	За рад у једној смени

Недостајуће спортске дворане и отворени спортски терени школа димензионисаће се према броју ученика и омогућиће се приступ и коришћење грађанима, спортским удружењима и другим корисницима.

Здравствена и социјална заштита

У Горњој Грабовици не постоји амбуланта и било каква служба социјалне заштите.

Планско опредељење је да се подигне квалитет *примарне здравствене заштите* и обезбеди једнак приступ за све становнике, како би се смањиле неједнакости између корисника из урбаног и сеоских насеља.

С обзиром на положај Горње Грабовице у мрежи насеља, и да се здравствене станице и амбуланте планирају само у центрима, њихова изградња у Горњој Грабовици се оставља као могућност.

Обезбеђивање веће доступности услуга примарне здравствене заштите подразумева прилагођавање рада здравствених служби потребама локалне средине, па је алтернативно

решење обезбеђење услова за рад мобилних служби.

Општа оријентација у реформи *социјалне заштите* је успостављање мреже ванинституционалних облика заштите и развој превентивних и комплементарних програма усмерених на корисника, који доприносе већој заштити и бољем квалитету живота посебно осетљивих друштвених група и појединаца.

Нестационарни и неинституционални облици социјалне заштите имају значајне предности у односу на стационарне форме јер је важно да се услуге организују на малим гравитационим подручјима у односу на место становања.

На подручју Горње Грабовице то подразумева различите типове дневног боравка за лица којима је потребан одговарајући вид заштите и бриге (деца са посебним потребама и развојним сметњама, старији чланови породице и сл.). Такви простори могу да приме и друге функције (припрема хране/обеда...). Повећаће се потреба за различитим облицима заштите старих (просечна доб становништва веома висока, настављање тренда старења

становништва, повећава се удео старачких, самачких и двочланих домаћинстава...). Могући су различити модалитети смештаја, могућа је и сарадња локалне управе са приватним сектором. Поред стварања просторних услова за ове садржаје, оставља се могућност и за друге активности организација цивилног друштва у појединим облицима социјалне заштите (пројекат сигурна кућа, заштита од насиља у породици, дневни боравци за старе и лица са додатним потребама, кућна нега и сл.).

Код реконструкције и доградње постојећих и, евентуалне, изградње нових здравствених објеката потребан простор за обављање здравствене делатности димензионише се према нормативима простора који је неопходан за рад изабраног доктора за поједине здравствене услуге, и то минимум: (а) 120 m² за рад изабраног доктора за одрасле; (б) 130 m² за рад изабраног педијатра; (ц) 100 m² за рад изабраног гинеколога; и (д) 40 m² за рад изабраног стоматолога.

Остале јавне службе

Тежиште развоја *културе* у локалним заједницама је развијање и подстицање модела прилагођеног особеностима и потребама локалне заједнице, па тако и у Горњој Грабовици (ППГВ).

Децентрализација се неће заснивати само на дифузији садржаја од урбане ка руралним зонама, него и на подстицању локалних иницијатива, традиционалних манифестација и стимулација организовања културних активности прилагођених потребама и интересима локалног становништва.

Иако Горња Грабовица не спада у центре у мрежи насеља, потребно је планирати простор за рад мобилних екипа јавних установа у Ваљево (дом културе, библиотека, музеј и др.) где ће се периодично пружати услуге. То је могуће и формирањем мултифункционалног центра чиме би се повећала доступност разним видовима културних активности и програма за све генерације, а према указаној потреби

(култура, образовање, социјална заштита, спорт и сл.) као у осталим микроразвојним центрима на руралном подручју.

Спортско-рекреативни објекти

С обзиром да у Горњој Грабовици постоји игралиште, неопходно је повећати квалитет и опремљеност школског комплекса и спортским теренима. Потребно је усмеравати инвестиције на школски спорт тако да школа постане постепено централна спортско-рекреативна институција у коју треба улагати.

Услуге градске управе

Задружни дом и Месна заједница су изгорели 2014. године те у Горњој Грабовици данас не постоји простор за локалне органе управе као ни остале друштвене просторије.

С обзиром да је планско опредељење интензивнији развој услуга градске управе као јавног сервиса грађана, проширење врсте услуга и доступност месних канцеларија, неопходно је планирати за ову намену посебан објекат или ове садржаје планирати у склопу вишефункционалног објекта.

Тиме би се обезбедило пружање стручне помоћи грађанима при обраћању градској управи, обављању послова са појединим органима управе, издавање уверења, аката и других докумената...

3.2. Намена земљишта

У складу са положајем у мрежи насеља (заједница насеља Ваљево и то ужа гравитациона зона), за Горњу Грабовицу, као развијеније сеоско насеље, планира се задржавање и развијање појединих функција у терцијарном сектору (услуге и јавне службе).

Подручје обухваћено планом подељено је на две урбанистичке целине које се намењују површинама и објектима јавне намене.

Урбанистичка целина 1

У складу са графичким приказом бр. 4 и 4.1., у оквиру Урбанистичке целине 1 од целих и делова постојећих парцела формира се центар сеоског насеља и два грађевинска комплекса/грађевинске парцеле који се намењују за:

-комплекс Основне школе „Андре Савчић“,

- разноврсне јавне службе.

Урбанистичка целина 2

Урбанистичка целина 2 намењује се за линијску инфраструктуру (саобраћајна, водна, енергетска, телекомуникациона).

3.3. Биланси намене површина

Намена	ha	%
Урбанистичка целина 1 – центар сеоског насеља	2,42	39,0
Комплекс Основне школе „Андре Савчић“	1,42	22,9
Комплекс за разноврсне јавне службе	1,00	16,1
Урбанистичка целина 2	1,36	21,9
УКУПНО	6,20	100,00

4. ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ СА НИВЕЛАЦИЈОМ

4.1. План регулације површина јавне намене

У оквиру подручја обухваћеног планом утврђене су површине јавне намене, према графичком приказу број 5 „План саобраћаја, регулације и нивелације са површинама јавне намене“, у Р 1 : 2500.

На подручју обухваћеном планом површине јавне намене су:

- саобраћајнице,
- основна школа,
- разноврсне јавне службе

Грађевинско подручје обухваћено планом у потпуности је површина јавне намене. Регулационе линије саобраћајница се задржавају. Осовине саобраћајница дефинисане су координатама осовинских тачака које су дате на графичким приказу број 5 „План саобраћаја, регулације и нивелације са површинама јавне намене“, у Р 1: 2500.

4.2. План нивелације

Грађевинско подручје обухваћено планом налази се на надморској висини од 293.00m до 319.65m. Уздужни падови саобраћајница су од 1.0 % до 11.0% а најчешће испод 3.0%. На изграђеном делу подручја (саобраћајнице) терен се задржава у висинском погледу. На северозападном делу простора, где су основна школа и јавне службе, планира се минимално насипање и прерасподела земљаних маса. Планом нивелације дати су следећи елементи:

- коте прелома нивелете осовине саобраћајнице,
- нагиб нивелете.

5. ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ

5.1. Саобраћајна инфраструктура

Планирано саобраћајно решење насеља Горња Грабовица поклапа се са постојећом уличном матрицом, што подразумева да се насеље ослања на државни пут IB - 21 Нови-Сад-Ириг-Рума-Шабац-Коцељева-Ваљево-Косјерић-Пожега-Ариље-Ивањица-Сјеница. На државни пут се прикључује главна насељска саобраћајница, што насељу пружа добру везу са Ваљевом као општинским центром.

Саобраћајнице у обухвату плана су постојећи насељски путеви, односно улице уз које су грађени породични објекти. Како су улице формиране од некадашњих атарских путева, оне су уске, са скромним саобраћајно-техничким елементима. Планирано решење саобраћаја подразумева да се у оквиру постојећих регулација уличне мреже дефинишу садржаји попречног профила (коловоз, пешачке стазе, зеленило и инфраструктура). Коловози су ширине од 3,5 до 5,5 m и њихова ширина је у складу са функцијом саобраћајнице. Планиране пешачке стазе су ширине 1 до 1,6 m и планиране су једнострано. С обзиром на ограничене просторне могућности у оквиру регулација улица, паркирање се планира у оквиру парцела породичног становања и комплекса школе и јавних служби изградњом паркинга или гаража. Јавни приградски превоз се планира дуж главне насељске саобраћајнице. Стајалишта јавног превоза се планирају у складу са просторним могућностима и градском одлуком. На графичком приказу она нису означена, али се планом даје могућност да се изграде аутобуске нише или обележи стајалиште на коловозу, као и изгради стајалишни плато и надстрешница за путнике.

5.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом насеља Горња Грабовица обављаће се преко планиране

водоводне мреже која ће функционисати у оквиру водоводног система Града Ваљева.

Насеље Горња Грабовица тренутно није повезано на водоводни систем Града Ваљева.

У селу постоји локални водоводни систем са извориштем, са ког се захваћена вода препумпава у базен, одакле се вода дистрибуира делу корисника.

Хемијски и бактериолошки квалитет воде су проблематични, имајући у виду да је базен у лошем стању, и вода није препоручљива за пиће.

Планирани водоводни систем насеља Горња Грабовица повезаће се на Регионални Колубарски водоводни систем.

Дуж државног пута I реда ИБ-21 планира се изградња доводника воде профила Ø 315 mm, на који ће се повезати водоводна мрежа насеља Горња Грабовица.

У насељу се планира изградња примарне водоводне мреже профила Ø 200 mm и Ø 160 mm, као и секундарне водоводне мреже профила Ø 110 mm.

Планирана мрежа задовољиће потребе за санитарном водом корисника околног простора.

Евентуалне потребе за технолошким водом решаваће се преко бушених бунара на парцелама корисника.

Положај и капацитети планиране водоводне мреже дати су у графичком приказу „План водне инфраструктуре“, у Р 1:2500.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко планираног канализационог система сепаратног типа.

Отпадне воде ће се преко планиране канализационе мреже отпадних вода одводити ка канализационом систему Града Ваљева.

Планира се изградња секундарне водоводне мреже профила Ø 250 mm у свим постојећим улицама.

Због конфигурације терена планира се изградња више црпних станица отпадних вода.

Црпне станице биће шахтног типа и градиће се у регулацији улице.

Положај црпних станица дат у графичком приказу је оријентациони, могућа је њихова корекција у складу са пројектно техничком документацијом која ће се израдити за потребе прибављања грађевинске дозволе.

Планира се изградња потисних цевовода, који ће отпадну воду из црпних станица (са нивелационо нижих терена) препумпавати ка вишим теренима. Потисни цевоводи постављаће се у истом рову као и гравитациона мрежа.

Планирана канализациона мрежа омогући ће несметано одвођење отпадних вода корисника околног простора.

До реализације планиране канализационе мреже отпадних вода, исте ће се одводити у водонепропусне септичке јаме на парцелама корисника.

Канализациона мрежа атмосферских вода, ће се реализовати у виду отворених каналета или ригола поред пута, са оријентацијом ка нижим теренима.

Положај и капацитети канализационе мреже отпадних вода дати су у графичком приказу „План водне инфраструктуре“, у Р 1:2500.

5.3. Енергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом

Снабдевање електричном енергијом овог подручја ће бити из јединственог електроенергетског система. Подручје ће се снабдевати преко надземних 10 kV водова који ће снабдевати трансформаторске станице (ТС) 10/0,4 kV. Од ових ТС ће полазити нисконапонска 0,4 kV мрежа до потрошача, чиме ће бити омогућено квалитетно и поуздано снабдевање електричном енергијом свих садржаја на подручју.

Због преласка 10 kV вода преко простора планиране изградње могуће је његово

измештање у делу подручја намењеном јавним службама који обухвата зону изградње. Такође је могуће измештање постојеће ТС „Горња Грабовица 1“ на погодну локацију унутар комплекса разноврсних јавних служби са комплементарним садржајима. Нове ТС се могу градити као слободностојећи објекти или на стубовима, у складу са важећом законском и техничком регулативом. Нове ТС се могу градити и у оквиру објеката, у приземљу објекта. Свим трансформаторским станицама потребно је обезбедити колски прилаз ширине минимално 3 m (и висине минимално 3,5 m, у случају постојања пасажа) ради обезбеђења интервенције у случају ремонта и хаварије. На подручју се планира изградња нове, односно реконструкција постојеће мреже ниског напона измештањем трасе ове мреже на трасу планирану попречним профилима улица, као и изградња нове инсталације јавног осветљења. Инсталација јавног осветљења се може градити у свим саобраћајницама и на површинама јавне намене коришћењем савремених светилки ниске потрошње. Светилке постављати на стубове надземне мреже, а у зонама са подземном мрежом светилке се уграђују на челичне канделабре. Напајање инсталације осветљења се врши из кабловских разводних ормара који се снабдевају електричном енергијом из најближе ТС. Будућа средњенапонска и нисконапонска мрежа могу се градити и надземно и подземно, како је то планирано у попречним профилима улица.

Сви објекти који се буду градили у близини надземних електроенергетских водова морају испуњавати све критеријуме који се тичу дозвољених сигурносних висина и сигурносних удаљености из Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“, број 65/88).

Снабдевање топлотном енергијом

Подручје Горње Грабовице ће се снабдевати топлотном енергијом из локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије. Не планира се системско снабдевање овог подручја у наредном планском периоду.

Препоручује се снабдевање из локалних топлотних извора коришћењем дрвета и прерађевина од дрвета и биљних остатака као енергента. Због велике емисије CO₂ и нерационалне потрошње не препоручује се коришћење угља и електричне енергије за загревање објеката.

Обновљиви извори енергије

На овом подручју постоји могућност коришћења следећих обновљивих извора енергије.

Соларна енергија

Пасивни соларни системи – дозвољава се доградња стакленика, чија се површина не рачуна код индекса изграђености и индекса заузетости парцеле уколико се побољшава енергетска ефикасност објекта. Код објекта свих намена на фасадама одговарајуће оријентације поред стакленика дозвољава се примена осталих пасивних система-ваздушних колектора, Тромб-Мишеловог зида и сл.

Активни соларни системи

Соларни системи за **сопствене потребе и комерцијалну производњу** могу се постављати у грађевинском подручју под следећим условима:

- објекти породичног становања – на кровним површинама и фасадама главног, помоћног, економског објекта и сл. дозвољава се постављање соларних система;
- објекти јавних служби и образовања – на кровним површинама и фасадама објеката, где просторно-технички услови то дозвољавају; на постојећим (уз сагласност пројектанта објекта или локалног

- органа) и планираним објектима дозвољава се постављање соларних система на препустима у форми ограде или надстрешнице; на планираним објектима фасадни елементи могу бити изграђени од блокова са интегрисаним соларним панелима;
- површине јавне намене – на стубовима јавне и декоративне расвете и за потребе видео-надзора (у регулацијама улица, , на парцелама јавних служби и образовања), за осветљење рекламних паноа и билборда, за саобраћајне знакове и сигнализацију, на елементима урбаног мобилијара (надстрешнице за клупе, аутобуска стајалишта и сл.) дозвољава се постављање фотонапонских панела.
 - објекти саобраћајне инфраструктуре – као пратећи садржај дозвољава се постављање фотонапонских панела за потребе осветљења, сигнализације и видео-надзора путева.

Енергија биомасе

Енергија биомасе може се искористити за снабдевање топлотном енергијом објеката коришћењем брикета, пелета и других производа од биомасе као енергената у локалним топлотним изворима.

(Хидро) Геотермална енергија

Системи са топлотним пумпама који користе (хидро)геотермалну енергију могу се постављати у сврху загревања и хлађења објеката. У случају ископа бунара потребно је прибавити сагласност надлежног органа.

Производња електричне, односно топлотне енергије за сопствене потребе коришћењем обновљивих извора енергије сматра се мером ефикасног коришћења енергије.

5.4. Електронске комуникације

Систем фиксне телефоније и кабловски дистрибутивни систем

Подручје Горње Грабовице ће бити комплетно прикључено у систем електронских комуникација.

Подручје покрива телекомуникациони чвор ИС Горња Грабовица који има довољно капацитета да снабдева све постојеће и будуће кориснике услуга. Постојећа мрежа је изграђена од оптичких и мрежних тк каблова дуж уличних и преко јавних и приватних парцела. Ову мрежу је могуће по потреби изместити унутар планираних регулација, а према попречном профилу саобраћајница. У склопу проширења капацитета могуће је постављање мултисервисних платформи и друге телекомуникационе опреме у уличним кабинетима. Улични кабинети се могу постављати на јавној површини, у регулацијама постојећих и планираних саобраћајница, на местима где постоје просторне и техничке могућности.

Да би се обезбедило прикључење планираних објеката у систем електронских комуникација потребно је у регулацијама саобраћајница и до објеката изградити подземну мрежу цеви кроз које ће пролазити планирана мрежа електронских комуникација.

У оквиру стамбених објеката са више стамбених јединица, стамбених зграда са више корисника простора и стамбених делова стамбено-пословних зграда потребно је поставити инсталацију заједничког антенског система, који омогућава независан пријем услуга радио и телевизијских програма и њихову дистрибуцију крајњим корисницима.

У попречним профилима улица резервисани су независни коридори за инсталације електронских комуникација.

Планира се потпуна покривеност овог подручја сигналом мобилне телефоније свих надлежних оператера. Антенски системи и базне станице мобилне телефоније и осталих

електронских комуникација могу се постављати на кровне и горње фасадне површине објеката уз обавезну сагласност власника објеката. Остале системе електронских комуникација (камере за видео-надзор, антене за бежични интернет итд.) је могуће постављати на стубове јавне расвете или друге стубове и високе објекте унутар граница плана.

6. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

6.1. Услови и мере заштите културно-историјских споменика,

заштићених природних целина и предела

Услови и мере заштите природних добара

На подручју плана нема заштићених природних добара.

Обавеза је инвеститора извођења радова да уколико у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко-палентолошког или минералошко-петрографског порекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе, о томе обавести министарство надлежно за послове животне средине и да преузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Услови и мере заштите непокретних културних добара

На подручју плана нема непокретних, нити евидентираних културних добара.

Уколико се у току радова наиђе на археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежни завод, као и да предузме мере да се налаз не оштети или уништи, да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

Услови и мере заштите предела

Највећи део подручја града Ваљева припада културном руралном пределу.

У складу са условима и смерницама Просторног плана, на планском подручју треба обезбедити заштиту предела, уважавање његовог специфичног карактера, затечених вредности и капацитета.

То ће се, пре свега, постићи применом правила уређења и грађења која се, пре свега, односе на:

-утврђивање максималне заузетости која обезбеђује оптимални однос изграђеног и неизграђеног простора и карактер грађења;

-утврђивање регулације простора и правила грађења у складу са традицијом грађења;

-утврђивање правила обликовања која се заснивају на очувању и ревитализацији традиционалне архитектуре као и специфичног карактера физичке структуре насеља;

-начином озелењавања и уређења јавних простора односно проширењем мреже зелених и јавних простора којим треба повезати природне вредности урбаног, периурбаног и руралног предела и

-усклађивање изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела.

6.2. Заштита и унапређење животне средине

Ради заштите квалитета воде, ваздуха, земљишта као и заштита од буке, решења планираних објеката и пратеће инфраструктуре усагласиће се са свим актуелним техничким прописима и са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/ 04, 36/ 09, 36/09 - др. закон, 72/ 09 - др. закон и 43/11 - УС).

Услови и мере заштите животне средине утврђене су на основу постојећих руралних вредности, процене могућности интервенција, унапређења и формирања система

јавних простора стварањем нових и побољшаних општих услова животне средине (саобраћаја, унапређења мреже инфраструктуре и опремања постојећих и нових објеката и простора свим потребним комуналним системима), ради побољшања квалитета и стандарда живота. У обухвату плана нису планирани садржаји који би потенцијално угрозили животну средину.

При изградњи објеката, инвеститор је обавезан да се, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, обрати надлежном органу за заштиту животне средине, ради одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја објекта на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Приликом предузимања било каквих радова на постојећим објектима, као и приликом градње нових, посебно ће се водити рачуна о обезбеђивању свих потребних услова заштите објекта на којем се изводе радови, суседних објеката и непосредне околине. Не сме доћи до угрожавања стабилности објекта на којима ће се изводити радови, као ни суседних објеката, у односу на техничке и сеизмичке карактеристике тла и статичке и конструктивне карактеристике објеката.

Дуж саобраћајнице, паркинг простора, у комплексима школе, на парцелама становања и на блоковским површинама обезбедиће се зелене површине у складу са основном наменом.

Ради сагледавања утицаја и промена које ће се испољити на простору плана као последица разних активности на услове живота, потребно је пратити квантитативне и квалитативне показатеље стања средине. Мере заштите животне средине утврђене кроз примену законске регулативе из области заштите животне средине, подразумевају и

побољшање ефикасности контроле квалитета чинилаца животне средине и укључивање јавности у доношење одлука о питањима заштите животне средине.

Заштита од аерозагађења и буке

Ради заштите од прекомерне буке потребно је успоставити мониторинг, који ће пратити емисију буке, а уколико ниво буке буде прелазео дозвољене вредности у околној животној средини спроводиће се мере заштите у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10).

Сви корисници на простору плана своје активности морају прилагодити условима у којима интензитет буке неће прелазити највиши ниво буке од 55 dB(A) ноћу и 65 dB(A) дању, односно у објекту максимум 30 dB(A) ноћу и 35 dB(A) дању.

У обезбеђивању квалитета ваздуха, концентрација загађујућих материја не сме да буде већа од оне која је, с обзиром на намену простора дозвољена. Основни услови за уређење и изградњу објеката јавне намене зависе од специфичности делатности, величине простора за обављање делатности, техничке опремљености, режима рада и положаја суседних објеката.

Праћење аерозагађења у наредном периоду треба реализовати према утврђеном програму и дефинисаним местима као и параметрима контроле (аероседимент, чађ, сумпордиоксид, угљенмоноксид и азотни оксиди), а према Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Заштита земљишта

Правила грађења објеката и уређење простора и намена земљишта утврђују се сагласно природним својствима земљишта. Како би се заштитило земљиште од загађења

испуштањем отпадних вода у подземље, потребно је решити проблем изградњом канализације отпадних и атмосферских вода.

У функцији заштите земљишта од спирања и ерозије на најстрмијим теренима планирати заштитно зеленило; препоручује се отпорна и средња висока вегетација (липа, граб, храст, јавор, багрем, глог, јела и сл.)

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

За потенцијалне изворе електромагнетног зрачења, неопходна су одговарајућа мерења и утврђивање нивоа штетности по околину засноване на одговарајућим истраживањима, а према Правилнику о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС“, број 104/09).

Заштита од отпадних материја

Отпад се са простора у обухвату плана односи на постојећу градску депонију у месту Горић. Након уређења нове Регионалне депоније у месту Горић ће бити формирана претоварна трансфер станица на коју ће се са предметног подручја одвозити отпад.

Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10), Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, број 92/10) и Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник Републике Србије“, број 98/10).

На подручју плана сваки објект или група објеката треба да има сабирни пункт за смештање сабирних посуда – канти или контејнера који треба да задовоље захтеве хигијене, естетске захтеве и захтеве свих корисника јавних површина, као и површина са

посебном наменом. Места и број посуда за смеће, као и места за контејнере за сакупљање секундарних сировина (папира, стакла, пластике, метала и др.) утврдиће се на основу броја корисника, броја пражњења посуда и запремине сабирних посуда. Простори треба да су обележени, приступачни за возила јавне хигијене, са подлогом од тврдог материјала и могућношћу чишћења и прања.

За сакупљање секундарних сировина треба обезбедити специјалне контејнере прилагођене различитим врстама отпадака (хартија, стакло, пластика, метал).

6.3. Правила уређења зелених површина

Развој културног руралног предела требало би да се заснива на унапређењу структуре, кроз уређење и изградњу простора. Развој је потребно ускладити са карактером предела и специфичностима развоја целине, као и заштитом визура, уређивањем видиковаца, очувањем, унапређењем и одрживим коришћењем отворених, зелених простора и елемената природе и креирањем мреже зелених и јавних простора којом се повезују природне и културне вредности урбаног и руралног предела.

Зелене површине се јављају у оквиру површина саобраћајне регулације, комплекса основне школе као и комплекса планираних јавних служби са комплементарним садржајем.

Предлаже се садња биљака меких лишћара [Буква (*Fagus sylvatica* L.), Граб (*Carpinus betulus* L.), Цер (*Quercus cerris* L.) и сл.] као и воћних врста [Шљива (*Prunus domestica* L.), Кајсија (*Prunus armeniaca* L.), Трешња (*Prunus avium* L.), Вишња (*Prunus cerasus* L.) и сл.]. Од жбунастих врста предлаже се садња: Форзиција (*Forsythia × intermedia*), Суручица (*Spiraea japonica* L.), Керија (*Kerria japonica* L.), Тумбергова жутика (*Berberis thunbergii* L. "Атропурпуреа"), Сиријска ружа (*Hibiscus syriacus* L. "Blue bird").

Зелене површине у оквиру саобраћајница

Основу система повезивања зеленила чине дрвореди и друга вегетација у оквиру уличних профила. Зеленило у оквиру регулације је потребно задржати, а подизање нових вршити према ширини попречног профила улица. Предвиђа се квалитативна садња дрвореда у већем броју улица, садњом одговарајућих листопадних врста. Код садње дрвећа у дрворедима стабла алеја садити на размаку 6 - 7 m, а изразито високе врсте у улицама веће ширине на размаку 10 m.

Комплекс основне школе

Основне функције уређења у оквиру комплекса школе изражене су потребом да се деци обезбеди потребан мир, најпре кроз стварање услова за смањење буке, а затим кроз побољшавање микроеколошких услова. Потребно је применити најадекватније биолошке и хортикултурне захвате на комплексу како би укупан ефекат био задовољавајући. Од укупне површине комплекса, најмање 30% треба да припада зеленим површинама. При избору врста потребно је водити рачуна да се изоставе асмогене, алергогене врсте и биљке са отровним бобицама и бодљама. У оквиру комплекса школе, дворишни простори треба да су опремљени садржајима за игру деце у време одмора, као и просторима и садржајима за физичко васпитање деце.

Комплекс планираних јавних служби са комплементарним садржајем

Поставку зеленила у комплексу планираних јавних служби ускладити са концептом уређења приземља и стилским карактеристикама архитектуре објеката. Солитерно декоративно дрвеће је потребно укомпоновати са елементима партерне архитектуре (клупе, фонтане, скулптуре и сл.) на поплочаним платоима. Главне улазе у објекте је потребно партерно уредити, садњом цветних

рундели или садњом цвећа у жардинијерама. Садњу дрвенастих врста треба комбиновати са садњом жбунастих врста.

6.4. Заштита простора од елементарних непогода и ратних разарања

Мере заштите од елементарних непогода

У циљу заштите грађевинских објеката и осталих садржаја у простору, при њиховом пројектовању и извођењу потребно је узети у обзир меродавне параметре, који се односе на заштиту од елементарних непогода (врста и количина атмосферских падавина, дебљина снежног покривача, јачина ветра, носивост терена, висина подземних вода и сл.).

Мере заштите од елементарних непогода обухватају превентивне мере за спречавање непогода или ублажавања њиховог дејства, мере које се предузимају у случају непосредне опасности од елементарних непогода, мере заштите када наступе непогоде и мере ублажавања и отклањања непосредних последица насталих дејством непогода или удеса.

Горња Грабовица може бити угрожена од елементарних непогода:

- земљотреса од 8° MCS;
- олујних ветрова;
- ерозије на стрмим деловима;

-пожаром у деловима насеља или на парцелама због већег процента изграђености (преко 30%) и због материјала коришћених за изградњу објеката;

-нестабилних терена који се могу покренути у случају земљотреса, атмосферских вода, или због неконтролисане (непрописне) изградње.

Заштита од зимских непогода (завејавање, лед, лавина, снегоизвале, ветроизвале и др.) и од летњих непогода (олује, бујице праћене одронима и сл.) биће остварена изградњом и уређењем планираних садржаја супраструктуре и инфраструктуре,

одговарајућим концептом озелењавања (високо зеленило, затрављивање) итд.

Заштита од земљотреса

На основу Просторног плана а полазећи од сеизмичке рејонизације подручја града са зонама шестог до осмог степена MCS скале, највећом распрострањеношћу зоне седмог степена MCS (око 45% подручја) и могућим одступањима у оквиру основног степена, зависно од распореда и врсте стенских маса, установљава се обавеза да се мере заштите инфра и супраструктуре у урбанистичким плановима дефинишу за ниво заштите осмог степена, уз потребу израде карте сеизмичке микрорејонизације као основе за израду посебних мера заштите од сеизмичког ризика. С тим у вези, за планско подручје се дефинише зона 8 MCS интензитета земљотреса.

Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката (Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима, „Службени лист СФРЈ“, бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90) и кроз трасирање главних коридора комуналне инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката.

Ради заштите од земљотреса, планирани објекти морају бити реализовани и категорисани према прописима и техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима.

Заштита од пожара

Заштита од пожара се обезбеђује следећим мерама:

- планирањем капацитета водоводне мреже који обезбеђује довољне количине воде за гашење пожара, према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15) и одредбама Правилника о техничким нормативима за хидрантску мрежу за

гашење пожара („Службени лист СФРЈ“, број 30/90);

- одговарајућом удаљеношћу између зона предвиђених за објекте јавне намене и објекте специјалне намене, као и за стамбене објекте у окружењу, према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/09) и одредбама СРПС ТП 21;

- планираном ширином путева који омогућавају приступ ватрогасним возилима и њихово маневрисање током гашења пожара према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15) и одредбама Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, скретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ“, број 8/95);

- планирањем безбедносних појасева између објеката којима се спречава ширење пожара према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/09 и 20/15);

- могућношћу евакуације и спасавања људи, према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15).

Заштита од ратних разарања

У складу са Одлуком о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану земље („Службени лист СРЈ“, број 38/95), за потребе израде плана прибављени су услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру од 22. јула 2015. године.

Сви елементи који имају карактер поверљивих података обрађени су у посебном Анексу који је саставни део плана.

У Анексу су утврђени услови за прилагођавање плана потребама одбране земље.

Анекс не може бити доступан јавности.

С обзиром да се објекат специјалне намене налази у оквиру регулације главне

насељске саобраћајнице, приликом изградње линијске подземне инфраструктуре, потребно је прибавити услове Министарства одбране.

Склањање људи, материјалних и културних добара

Ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи државне управе, органи локалне самоуправе и привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије у јавним објектима и зградама, прилагођеним за склањање људи и материјалних добара.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.

Приликом изградње објеката са подрумима, над подрумским просторијама, гради се ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Изградња, прилагођавање комуналних, саобраћајних и других подземних објеката за склањање становништва врши се у складу са прописима.

6.5. Мере енергетске ефикасности изградње

Ради повећања енергетске ефикасности, приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације објеката, као и приликом опремања енергетском инфраструктуром, потребно је применити следеће мере:

- приликом пројектовања водити рачуна о облику, положају и повољној оријентацији објеката, као и о утицају ветра на локацији

- користити класичне и савремене термоизолационе материјале приликом изградње објеката (полистирени, минералне вуне, полиуретани, комбиновани материјали, дрво, трска и др.)

- у инсталацијама осветљења у објектима и у инсталацијама јавне и декоративне расвете употребљавати енергетски ефикасна расветна тела.

- користити пасивне соларне системе (стакленици, масивни зидови, тромб-мишелов зид, термосифонски колектор итд.)

- постављати соларне панеле (фотонапонске модуле и топлотне колекторе) као фасадне и кровне елементе где техничке могућности то дозвољавају.

- размотрити могућност постављања тзв. зелених кровова и фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода.

- код постојећих и нових објеката размотрити могућност уградње аутоматског система за регулисање потрошње свих енергетских уређаја у објекту

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе. Сви објекти подлежу и обавези спровођења енергетског прегледа

Сви јавни објекти су дужни да спроводе програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе, а који нарочито садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, план енергетске санације и одржавања јавних објеката, као и планове унапређења система комуналних услуга (даљинско грејање и хлађење, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и др.)

Инвеститори изградње објеката су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреми

уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и/или топлотне енергије, системи за пренос електричне енергије, дистрибуцију електричне и топлотне енергије и транспорт и дистрибуцију природног гаса морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система.

6.6. Мере и стандарди приступачности

Планирање простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилази објектима као и пројектовање објеката (објекти високоградње јавне и пословне намене, као и посебних уређаја у њима мора бити у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

Правилником се прописују ближе техничке мере, стандарди и услови којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, особа са отежаним кретањем и особа са инвалидитетом.

Концепт приступачности се мора базирати на принципу „дизајн за све“ који представља основу стварања окружења за све, односно приступачност окружењу, услугама, производима најширем могућем кругу корисника.

Приступачност треба да обезбеди услове са савладавање висинских разлика (између две пешачке површине и на прилазу до објекта), оптимално дефинисање тротоара и бицикличких стаза, места пешачких прелаза и паркинга, стајалишта јавног превоза и јавних телефонских говорница и сл.

Поред претходно наведеног Правилника треба узети у обзир и СРПСУ.А9.201-206 који се односи на просторне потребе инвалида у зградама и околини.

6.7. Инжењерско-геолошки услови

За планско подручје нема прецизних података о процесима клизања и резултата инжењерско-геолошких истраживања. На основу сазнања о природним карактеристикама простора, у окружењу постоје зоне клизишта.

Да би се спречило активирање процеса клизања, пре сваког извођења грађевинских радова неопходно је посебном пројектном документацијом разрадити услове изградње и експлоатације објеката. Зато се за сваку грађевинску парцелу, која се налази у овом подручју, условљава израда елабората геомеханичког испитивања тла, као и посебног дела документације потребне за изградњу објекта, којим ће се тачно дефинисати позиција објекта на парцели, начин фундаирања и врста конструкције објекта, поступак обезбеђења тла и начин експлоатације објекта.

6.8. Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по целинама и зонама из планског документа, који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе

Комплекс јавних служби са комплементарним садржајима

Комплекс јавних служби са комплементарним садржајима – потребан степен комуналне опремљености подразумева решење у снабдевању водом, одвођењу отпадних вода и снабдевању електричном и топлотном енергијом. Комунално опремање ће се извршити прикључењем на изграђену или планом предвиђену водоводну, канализациону, електроенергетску и термоенергетску мрежу. Уколико не постоји могућност прикључења на канализациону мрежу, одвођење отпадних вода решити преко водонепропусне септичке јаме на парцели корисника. Изузетно, прикључење на енергетску инфраструктуру није обавезно за објекте који ће испуњавати највише стандарде у енергетској сертификацији зграда, односно који ће имати таква техничко-технолошка решења

која ће обезбедити снабдевање енергијом независно од комуналне инфраструктуре уз поштовање свих еколошких стандарда.

7. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ СЕ ИЗРАЂУЈЕ УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ

Комплекс Основне школе „Андра Савчић“

За изградњу свих нових и доградњу постојећих објеката у оквиру комплекса основне школе препоручује се израда урбанистичког пројекта. У случају фазне изградње, уколико се ради урбанистички пројекат за целину комплекса, представити јасно назначене фазе изградње које се могу реализовати на начин да свака фаза може да функционише самостално и као део целине.

Комплекс за разноврсне јавне службе

Израда урбанистичког пројекта условљава се за целину у случају реализације јединственог комплекса.

У случају реализације по грађевинским парцелама, израда урбанистичког пројекта се препоручује.

8. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила уређења и грађења односе се на формирање грађевинских парцела и изградњу нових објеката или доградњу и реконструкцију постојећих објеката јавне намене у области предшколског и основног васпитања и образовања, здравствене и социјалне заштите, културе и осталих централних функција.

Правила парцелације и изградње, индекс заузетости, индекс изграђености и висинска регулација утврђују се за грађевинску парцелу/комплекс.

8.1. Правила уређења, грађења и парцелација површина јавних намена

Урбанистичка целина 1

1. Комплекс Основне школе „Андра Савчић“

Комплекс Основне школе „Андра Савчић“ планира се са проширењем тако да се комплекс формира од катастарских парцела бр. 724, 723, 722 и дела 721/1 КО Козличих. Планирано проширење комплекса потребно је, како због планиране изградње објеката (фискултурна сала), тако због формирања школског дворишта у оквиру кога се планира реализација отворених терена и подизање зеленила.

Укупна површина планираног комплекса износи 1,42 ha.

Постојећи објекти у оквиру комплекса се задржавају, али се планом оставља могућност њихове доградње, замене објекта некадашње школе (данас помоћни садржаји) или изградње нових објеката у функцији школе.

У оквиру комплекса је могуће градити више објеката у функцији школе до максимално дозвољеног индекса заузетости.

Индекс заузетости комплекса је до 30%.

За фискултурну салу, доградњу постојећих објеката или изградњу других објеката на парцели, условљава се минимално растојање грађевинске линије од регулационе линије 5,00 m.

Растојање габарита планираних објеката од границе суседне парцеле износи на делу бочног дворишта претежно северне оријентације мин. 3,5 m, односно на делу бочног дворишта западне и источне оријентације мин. 4,0 m.

Најмања удаљеност планираних објеката од објеката на суседним парцелама износи пола висине суседног објекта али не мање од 5,0 m.

Максимална спратност објеката је П+Пк (постојећи објекат школе се може надоградити) а висина назитка је највише 1,6 m.

Спратност физкултурне сале је П – ВП.

Димензије физкултурне сале могу бити 12 x 24, 14 x 28 и сл. а висина мин. 5,5 m (мин. 7,5 ако сала има игралиште).

У оквиру комплекса се планира изградња физкултурне сале која би служила и за потребе грађана и спортских удружења.

Положај физкултурне сале се не условљава, пожељно је остварити топлу везу са постојећим објектима школе.

У оквиру комплекса школе планира се одговарајуће уређење слободног простора; уређење спортских терена за потребе школе, партерно уређење и зелене површине.

Приступ школском комплексу је са главне насељске саобраћајнице.

У оквиру слободног простора комплекса планирати спортске терене, пре свега универзални терен димензија 20 x 40 m (мали фудбал, рукомет) али и за друге спортове као што су кошарка и одбојка, бацање кугле, скок у даљ. Препорука је да се универзални спортски терен планира на делу парцеле број 721/1, па у том случају висинску разлику на терену искористити за постављање трибина.

Избор спортских терена, њихов габарит и положај утврдиће се у складу са потребама или кроз урбанистички пројекат у складу с одговарајућим нормативима и програмима корисника.

Реализација садржаја унутар комплекса се не условљава формирањем потпуне грађевинске парцеле.

Могућа је фазна реализација уређења, предлаже се да се прво изведу отворени спортски терени, па када се стекну услови изгради нова школска сала за физичко васпитање.

Остале слободне површине унутар комплекса обрадити у складу са наменом. Планирају се као зелене и поплочане површине. Поплочане површине намењене су пешачким комуникацијама и одмору ученика.

У оквиру комплекса се планира и урбани мобилијар (клубе, корпе за смеће,

светиљке, држачи за бицикле...) који треба да буде робустан (префабриковани бетонски и метални елементи, дрво) имајући у виду фреквентност и услове коришћења.

За смештај контејнера за смеће услови су као у комплексу за разноврсне јавне службе.

Планира се постављање корпи за отпатке на улазима у комплекс и објекте, уз клубе као и на планираним поплочаним површинама.

Осветљење комплекса школе решавати у складу са различитим потребама за осветљењем приликом коришћења простора.

Паркирање и гаражирање возила је у оквиру комплекса школе.

Обавезно је оградавање школског комплекса.

Спомен обележје „Палим за слободу у току НОБ-е“, постављено непосредно уз објект школе, чува се на месту на коме се налази. У случају изградње нових објеката или доградње постојећег објекта школе, могуће је његово измештање и премештање на другу локацију на подручју планираног центра (Урбанистичка целина 1) али уз услове надлежног завода за заштиту споменика културе.

2. Комплекс за разноврсне јавне службе

Од целих или делова парцела бр. 721/1, 721/2, 721/3 и 721/4 формира се комплекс за разноврсне јавне службе.

Укупна површина комплекса износи 1,00 ha.

У оквиру комплекса планира се изградња једног мултифункционалног или више објеката намењених јавним службама и то:

- примарној здравственој заштити;

- социјалној заштити и социјалном збрињавању (различити типови дневног боравака за лица којима је потребна заштита: деца са посебним потребама, дневни боравак старијих особа, социјално становање за збрињавање ромских породица и сл.);

-органима градске управе (месна канцеларија);

-садржајима културе и духовности (дом културе, библиотека, уметничко стваралаштво и сл.);

-предшколској установи у случају потребе за изградњом посебног објекта;

-и другим комплементарним наменама, пре свега централним функцијама, за којима се буде указала потреба.

Могућа је и реализација верских објеката.

У оквиру централних функција не дозвољавају се делатности које својим радом могу угрозити функцију становања у смислу буке, загађења ваздуха, повећања фреквенције саобраћаја, нарушавања услова паркирања и сл., односно делатности чија технологија рада и обим транспорта који генеришу утичу негативно на остале функције у окружењу.

Индекс заузетости комплекса/парцеле је до 30%; индекс изграђености до 1,0.

Максимална спратност објекта/објеката је П+1+Пк односно висина до 12,0 m (од коте терена до слемена). Висина назитка поткровне етаже износи највише 1,6 m.

Алтернативно, спратност може бити и Су+П+Пк, када је у оквиру поткровља могуће планирати две независне етаже, уколико техничке могућности то дозвољавају.

Тип објекта/објеката зависи од његове функције и услова на парцели али је претежно слободностојећи.

Положај објеката на комплексу/парцели се не условљава али је минимална удаљеност од уличне регулационе линије 5,0 m.

Најмања удаљеност објеката јавне намене од објеката на суседним парцелама износи пола висине суседног објекта али не мање од 5,0 m.

Растојање основног габарита објекта од границе суседне парцеле износи на делу бочног дворишта претежно северне оријентације минимално 3,5 m, а на делу бочног дворишта источне и западне оријентације мин. 4,0 m.

Дозвољена је изградња подрума или сутерена.

Паркирање и гаражирање возила је у оквиру комплекса/парцеле.

Ограђивање комплекса/парцеле се не препоручује.

Забрањује се ограђивање пуном/зиданом оградом.

Пристап комплексу/парцели се обезбеђује са главне насељске саобраћајнице или преко колског прилаза мин. ширине 10 m.

У оквиру комплекса/парцела планира се одговарајуће уређење слободног простора (поплочане пешачке површине, зеленило) као и постављање урбаног мобилијара (клубе, корпе за смеће, светиљке, држачи за бицикле).

Предлаже се организовање објеката око једног централног, унутрашњег трга, који треба планирати као каскадни и на коме ће се системом степеница и рампи савладати висинска разлика. Простор је могуће обогатити, поред зеленила и урбаног мобилијара, и постављањем скулптура у простору, фонтана и сл.

Места за контејнере морају бити тако лоцирана да је омогућен несметан прилаз камионима за пражњење контејнера.

Места за контејнере морају бити од тврде подлоге, на којима је потребно обезбедити одлив оцедних и атмосферских вода у сливник.

За смештај једног контејнера обезбедити површину 1 x 1,5 m, растојање између два контејнерска места је 50 m.

Комплекс се може реализовати као јединствена целина или се могу формирати више грађевинских парцела под следећим условима:

- минимална ширина фронта 25,00 m;

- минимална површина парцеле износи 2000 m².

Парцела, по правилу, целом ширином фронта излази на јавну површину, међутим, могуће је формирати грађевинску парцелу са приступом на јавни пут преко прилаза, минималне ширине 10 m.

Урбанистичко-архитектонска разрада (урбанистички пројекат) условљава се за целину у случају реализације јединственог комплекса. У случају реализације по грађевинским парцелама, израда урбанистичког пројекта се препоручује.

Грађевински елементи објеката и архитектонско обликовање

Архитектонско обликовање

У оквиру комплекса Основне школе „Андра Савчић“ и комплекса за разноврсне јавне службе обликовање треба да се базира на креирању архитектонског идентитета насеља који је заснован на очувању и ревитализацији затечених вредности и карактера предела, као и традиционалној архитектури.

Планирани објекти (фискултурна сала) треба да имају и савремени архитектонски израз у складу са функцијом.

Утврђују се следећа правила за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката:

- обавезно је прилагођавање изградње објеката и уређења парцела предеоном лику подгорине, долинског и брдско-планинског подручја;

- примењује се традиционалан начин организације и уређења парцела и концепција изградње објеката прилагођена потребама корисника и усаглашена са архитектуром традиционалног народног градитељства;

- примењују се локални грађевински материјали за изградњу објекта, бело кречене површине зидова, камен (сокла, подзид, облога подрумског зида) и дрво (столарија, трем и кровна стреха) у обради фасадних панела; и, по правилу, цреп и ћерамида за кровни покривач;

- примењује се једноставан габарит објекта постављен у складу са морфологијом терена без ремећења постојеће нивелације;

- препоручује се примена трема у приземљу пословних објеката, а избегава примена тераса и балкона на спрату;

- по правилу се примењују коси кровови, пре свега, четвороводни кров са нагибом до 45%, најмањим дозвољеним углом од 25 степени и испадом стрехе већим од 1,0 m, због заштите објекта од снегова;

- максимални еркери и испади на објектима могу да буду до 1,2 m, на висини од минимум 3,0 m.

Урбанистичка целина 2

С обзиром да се Урбанистичка целина 2 утврђује као површина намењена за реализацију насељских саобраћајница и комуналне инфраструктуре, услови уређења и грађења се дефинишу у делу текста 8.3. „Правила уређења и грађења за инфраструктуру“.

Постојећи објекти који својим габаритом улазе у регулацију планиране улице (а изван су коловоза) се задржавају уз услов да су на мин. удаљености 1,5 m (обострано) од планираног коловоза, као и да профил улице који се (због објекта у регулацији улице) у том делу сужава, мора да има чисту ширину од 8 – 9 m, у зависности од ширине коловоза.

8.2. Правила уређења и грађења за инфраструктуру

8.2.1. Услови грађења саобраћајне инфраструктуре

За изградњу нових и реконструкцију постојећих саобраћајних површина обавезно је поштовање одредби:

- Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Србије“, број 101/05 и 123/07),
- Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник Републике Србије“, број 41/09 и 53/10),
- Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени

гласник Републике Србије“, број 50/11)
и

- Закона о железници („Службени гласник РС“, број 18/05).

Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина применити одредбе Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

Тротоаре и паркинге изграђивати од монтажних бетонских елемената или плоча које могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Ово поред обликовног и визуелног ефекта има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација).

У графичком приказу „План саобраћаја, нивелације и регулације са површинама јавне намене“, у размери 1:2500, приказани су сви технички елементи који дефинишу саобраћајне објекте у простору, а самим тим и услови и начини за прикључење нових објеката на постојећу и планирану мрежу саобраћајница. Прикључење објеката на саобраћајну уличну мрежу планира се једним колским пролазом по катастарској парцели.

У оквиру паркиралишта потребно је резервисати простор за дрвореде по моделу да се на четири паркинг места планира по једно дрво. Око и унутар планираних паркинга обезбедити одговарајућу засену садњом високог зеленила. Ширина паркинг простора за управно паркирање износи од 2,30 m до 2,50 m, а дужина од 4,60 до 5,0 m.

Највећи уздужни нагиб износи 12%, најмања ширина тротоара 1,0 m (препоручена 1,6 m), а најмањи радијус кривина у уличној мрежи саобраћајница износи 6 m.

На местима где то услови дозвољавају могућа је изградња уличних паркинга (и ако нису учртани у графичким приказима) уз

обавезно задржавање и заштиту постојећих, или садњу нових појединачних стабала или дрвореда.

Паркирање возила за потребе корисника, по правилу се обезбеђује на грађевинској парцели изван површине, и то, једно паркинг место на 70 m² корисне површине објекта.

Најмања ширина коловоза која је планом предвиђена је 3,5 m. Радијуси кривина на укрштању саобраћајница су минимално 6 m. На саобраћајницама где саобраћају возила јавног превоза радијуси кривина треба да су 12 m.

8.2.2. Услови за изградњу водоводне мреже

Трасу водоводне мреже полагати у зони јавне површине, између две регулационе линије у уличном профилу.

Трасе ровова за полагање водоводне инсталације се постављају тако да водоводна мрежа задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре је од 0,7 до 1,0 m, а вертикално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре 0,5 m.

Задате вредности су растојања од спољне ивице новог цевовода до спољне ивице инсталација и објеката инфраструктуре.

Уколико није могуће испоштовати тражене услове пројектом предвидети одговарајућу заштиту инсталација водовода.

Дубина укопавања водоводних цеви износи 1,2-1,5 m мерено од коте терена.

На проласку цевовода испод пута предвидети заштитне цеви на дужини већој од ширине пута за мин. 1,0 m од сваке стране.

На траси новог дистрибутивног водовода предвидети одговарајући број хидраната у свему према важећим прописима.

Водоводни прикључци

Снабдевање водом из јавног водовода врши се прикључком објекта на јавни водовод.

Прикључак на јавни водовод почиње од споја са водоводном мрежом, а завршава се у склоништу за водомер, закључно са мерним уређајем.

Пречник водоводног прикључка са величином и типом водомера одређује надлежно комунално предузеће.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора имати засебан прикључак.

Индивидуални водомери, за мерење потрошње воде за пословне објекте, постављају се у засебно изграђеним шахтовима који су лоцирани ван објекта на парцели корисника 0,5 m од регулационе линије.

Услови за изградњу канализационе мреже

Трасу мреже канализације полагају у зони јавне површине између две регулационе линије у осовини улице.

Минимални пречник гравитационе канализације је Ø 250 mm.

Трасе канализације се постављају тако да се задовоље прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање од других инсталација и објеката инфраструктуре је 1,0 m, а вертикално 0,5 m.

Минимална дубина изнад канализационих цеви износи 1,3 m, мерено од горње ивице цеви.

На траси канализације предвидети изградњу довољног броја ревизионих шахтова на прописаном растојању од 160-200 DN, а максимум 50,0 m.

Канализациони прикључци

Прикључак на канализацију почиње од споја са мрежом, а завршава се у ревизионом шахту.

Пречник канализационог прикључка одређује надлежно комунално предузеће.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора се прикључити на канализациону мрежу, ако је она изграђена.

Ревизионо окно лоцира се на парцели корисника на 0,5 m од регулационе линије парцеле.

Прикључење подрумских и сутеренских просторија, као и базена на канализациони систем дозвољава се само преко аутономног постројења препумпавањем.

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина, као и воде од прања и одржавања тих површина (паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лаких течности и тек потом испуштати у реципијент.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испуштати у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

8.2.3. Услови изградње и прикључења на електроенергетску мрежу

Изградња електроенергетских објеката за напајање објеката у планском подручју врши се на основу одобрене техничке документације, усаглашене са техничким условима надлежне Електродистрибуције, важећим прописима, техничким препорукама Електродистрибуције Србије и прибављеном грађевинском дозволом.

Надземни водови се могу градити сагласно „Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ („Службени лист СФРЈ“, број 65/88).

Подземни водови се изводе каблом одговарајућег типа у рову ширине не мање од 0,5 m на растојању 0,5 m од регулационе линије, осим ако просторни и технички услови не захтевају другачије решење.

Укрштање и паралелно вођење каблова са осталом инфраструктуром решавати у складу са техничким прописима.

Прикључак индивидуалних потрошача на надземну мрежу се врши кабловским снопом до ИМО (издвојени мерни ормани). ИМО постављати на регулациону линију или на јавну површину, где просторни и технички услови то дозвољавају.

Прикључење осталих објеката извести са постојеће или планиране електроенергетске мреже или директно напојним водом из постојеће трансформаторске станице, у зависности од потреба. Прикључак извести изградњом надземног или подземног прикључног вода до ИМО. ИМО постављати на регулационој линији, на спољашњим фасадама објеката или у оквиру објеката, у складу са електроенергетским условима надлежне Електродистрибуције.

8.2.4. Услови изградње и прикључења на мрежу електронских комуникација

Мрежа електронских комуникација се изводи са оптичким или коаксијалним кабловима одговарајућег типа и профила у микророву, мини рову или рову одговарајуће ширине.

Постојећу инсталацију електронских комуникација која прелази испод постојећег или планираног коловоза или испод зоне изградње планираних објеката потребно је изместити у планиране коридоре.

Улични кабинети се, осим у оквиру регулације улица, могу постављати и на остало грађевинско земљиште на простору одговарајуће површине са обезбеђеним колским приступом до кабинета.

Прикључење објеката у систем електронских комуникација решити изградњом прикључка (подземне мреже оптичких или бакарних проводника) од постојеће или планиране уличне мреже до приступачног места на фасади или у унутрашњости објекта, где ће

бити смештен типски телекомуникациони орман. Детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног оператера.

Прикључак на заједнички антенски систем извести према условима надлежног оператера.

Прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера.

Системе мобилне телефоније постављати уз поштовање свих правилника и техничких препорука из ове области, као и препорука светске здравствене организације.

Обавезно је извршити периодична мерења јачине електромагнетног зрачења у близини антенског система, а посебно утицај на оближње објекте становања који се налазе на истој или сличној висини као и антенски систем.

За постављање антенских система и базне станице мобилне телефоније обавезно је претходно позитивно мишљење надлежног органа управе.

9. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА И КАПАЦИТЕТА

Урбанистичка целина 1

На основу планом утврђених услова и параметара у оквиру два комплекса могуће је остварити следеће капацитете:

1. Комплекс Основне школе „Андре Савчић“

Под претпоставком реализације фискултурне сале димензија 14 x 28 m и доградње постојећих или изградње нових објеката до максималног индекса заузетости, у оквиру комплекса је могуће реализовати још 3.500 m² БРГП.⁷

2. Комплекс за разноврсне јавне службе

Под претпоставком примене максималног индекса заузетости и спратности

⁷ БРГП – бруто развијена грађевинска површина.

